

Subsidieoproep: Landelijk begeleidings- en onderzoekstraject Grip op Onbegrip

Onderwerpen: Onbegrepen gedrag, Regionale Kenniswerkplaatsen, Zorg, Veiligheid, Sociaal domein

Datum geplaatst: 4 augustus

Deadline: 22 november, 14.00 uur

Let op: het budget voor deze subsidieronde is op 3-11-2022 opgehoogd naar € 1.2 miljoen.

Samenvatting

Achtergrond

Het doel van het Actieprogramma Grip op Onbegrip is het versterken van een lerende omgeving en verbetercyclus in de regio ten behoeve van een persoonsgerichte aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag. De problematiek rondom onbegrepen gedrag is complex en kent een grote gelaagdheid. Het blijkt lastig om tot een gezamenlijke aanpak te komen door het grote aantal betrokken partijen die soms verschillende visies, probleemdefinities en oplossingsrichtingen hebben. Hoewel er zeker goede praktijken zijn, kunnen deze niet als blauwdruk opgeschaald en geïmplementeerd worden. Wel kan de problematiek hanteerbaar worden gemaakt door 'lerende systemen' te ontwikkelen en 'aanpassingsruimte' te creëren (ESHM, 2022). Door langlopende subsidies te verstrekken ontstaat regionaal ruimte om duurzame netwerken te ontwikkelen, waarin ingewikkelde maatschappelijke uitdagingen, zoals onbegrepen gedrag, hanteerbaar kunnen worden gemaakt. Om hier invulling aan te geven wordt in het Actieprogramma Grip op Onbegrip sinds het najaar van 2021 ingezet op de ontwikkeling van:

- [Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag \(maximaal 20 projecten\)](#)
- [Projecten Zorg & Veiligheid – Domein overstijgend samenwerken \(maximaal 25 projecten\)](#)

Doel subsidieoproep

Het doel van deze subsidieoproep is het opzetten van een landelijk begeleidings- en onderzoekstraject voor de Regionale kenniswerkplaatsen Onbegrepen gedrag én de projecten Zorg en Veiligheid. Het begeleidings- en onderzoekstraject bestaat uit twee onderdelen:

- A. Begeleiding leer & verbeterproces. De projecten Zorg & Veiligheid én de Kenniswerkplaatsen worden actief ondersteund bij het inrichten en uitvoeren van een dynamisch leer- & verbeterproces. Periodiek worden goede voorbeelden, knelpunten en oplossingen uit de projecten verzameld en gedeeld. Door uitwisseling tussen de regio's te faciliteren wordt een landelijk leerproces opgestart. Daardoor kan het lerend vermogen van de projecten op regionaal niveau verder worden gevoed en versterkt.
- B. Monitorings- en effectonderzoek. Het monitorings- en effectonderzoek kijkt naar de ontwikkeling en impact van de projecten Zorg & Veiligheid en de Kenniswerkplaatsen, waarbij de werkzame elementen van hun werkwijzen op cliënt-, proces-, uitkomst- en stelselniveau worden geïdentificeerd.

De concretisering van de genoemde onderdelen vindt plaats in afstemming met de regio's. Vanaf het begin van het project wordt ingezet op aandacht voor kennisdeling, borging en inbedding van de resultaten van de projecten binnen relevante netwerken, landelijke kennisinstituten en koepelorganisaties.

Wie kan indienen?

Nederlandse onderzoeksorganisaties¹ worden uitgenodigd om als hoofdaanvrager een subsidieaanvraag in te dienen. Het gaat om universiteiten en/of kennisinstellingen die binnen de definitie van 'onderzoeksorganisatie' vallen. Om invulling te kunnen geven aan het begeleidingstraject en het monitorings- en effectonderzoek is het van belang dat binnen de projectgroep voldoende praktische, inhoudelijke en methodologische expertise aanwezig is. Daarom wordt u aangemoedigd om een samenwerkingsverband op te zetten.

¹ Kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie, (2014/C 198/01), artikel 15 onder ee).

Planning en beoordelingsprocedure

U dient uiterlijk dinsdag 22 november om 14.00 uur een subsidieaanvraag in. Uw subsidieaanvraag wordt beoordeeld aan de hand van de beoordelingscriteria uit de subsidieoproep. Een presentatie is onderdeel van het beoordelingsproces.

Budget en looptijd

De subsidie die aangevraagd kan worden bij ZonMw bedraagt maximaal € 1.200.000 en heeft een looptijd van maximaal 3 jaar.

Inhoud

Subsidieoproep: Landelijk begeleidings- en onderzoekstraject Grip op Onbegrip	1
1 Achtergrond Programma	3
2 Doel subsidieoproep	6
3 Randvoorwaarden	8
3.1 Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?	8
3.2 Staatssteun	8
3.3 Samenwerking en bijdragen van derden	8
3.4 Welk bedrag kunt u aanvragen?	9
3.5 Voorwaarden die in het proces van subsidieverstrekking van toepassing zijn	9
4 Beoordelingscriteria	11
4.1 Algemene relevantiecriteria	11
4.2 Programmaspecifieke relevantiecriteria	11
4.3 Kwaliteitscriteria	11
5 Procedure & Tijdpad	13
5.1 Beoordelingsprocedure	13
5.2 Tijdpad	13
6 Indienen	14
6.1 Indiening (via Mijn ZonMw)	14
6.2 Tips	14
6.3 Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	14
6.4 Inhoudelijke vragen	14
6.5 Technische vragen	14
6.6 Downloads en links	15
6.7 Overige bijlagen subsidieoproep	15
Bijlage 1 – Staatssteun – Daadwerkelijke Samenwerking	16

1 Achtergrond Programma

Het *Actieprogramma Grip op Onbegrip* (2021-2025) is een vervolg op het [Actieprogramma lokale initiatieven voor mensen met verward gedrag \(AVG\)](#). In het voorgaande programma zijn in samenwerking met voorheen het Schakelteam en daarna VLOT de bouwstenen gelegd voor een betere omgang met de complexe problematiek van mensen met verward gedrag. De gevormde netwerken en de ontwikkelde aanpakken vormen het fundament waarop in het nieuwe programma wordt voortgebouwd.

Actieprogramma Grip op Onbegrip

Het doel van het Actieprogramma Grip op Onbegrip is het versterken van een lerende omgeving en verbetercyclus in de regio ten behoeve van een persoonsgerichte aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag. Bestaande en nieuwe netwerken krijgen de kans zich verder te ontwikkelen zodat praktijk, beleid, onderzoek en opleidingen samen met ervaringsdeskundigen en naasten gezamenlijk en duurzaam kunnen werken aan regionale maatschappelijke vraagstukken. Deze infrastructuur is erop gericht om de mensen om wie het gaat gepast te ondersteunen bij alle aspecten van hun leefwereld en in staat te stellen zoveel mogelijk volwaardig te participeren in de samenleving en een betere kwaliteit van leven te hebben.

Mensen met onbegrepen gedrag
Binnen het Actieprogramma Grip op Onbegrip wordt gebruik gemaakt van de term 'mensen met onbegrepen gedrag'. Het gaat om mensen die zich in een kwetsbare situatie bevinden door een opeenstapeling van problemen op meerdere levensgebieden. Daarbij valt onder meer te denken aan psychische en sociale problemen, psychiatrische aandoeningen, verslaving, verstandelijke beperkingen, schulden en dak- of thuisloosheid. Deze problemen – die vaak niet alleen komen – kunnen leiden tot een schijnbaar onontwarpbare knoop, waarop het gangbare aanbod aan hulp en ondersteuning geen antwoord meer heeft. In sommige gevallen leiden de problemen tot (maatschappelijke) veiligheidsrisico's.
De gemeenschappelijke deler is dat het om mensen gaat die om wat voor reden dan ook moeite hebben om grip op hun leven te behouden of krijgen.

Het 4-jarige programma bestaat uit 4 inhoudelijke pijlers die nauw met elkaar samenhangen. De vier inhoudelijke pijlers van het programma zijn:

1. Zorg & samenleving
2. Zorg & veiligheid
- 3. Kennis & inzicht**
4. Professionalisering

Deze subsidieoproep is onderdeel van pijler 3 Kennis & Inzicht. De insteek van deze subsidieoproep is om begeleiding en onderzoek op te zetten voor pijler 1 en 2.

Grip op onbegrip: Samen leren en verbeteren

In de [centrale evaluatie van het voorgaande Actieprogramma verward gedrag](#) typeert de Erasmus School of Health Policy & Management (ESHPM) de problematiek van onbegrepen gedrag als 'taai'. Deze is complex en kent een grote gelaagdheid; door het grote aantal betrokken partijen die soms tegenstrijdige visies, probleemdefinities en oplossingsrichtingen hebben is het lastig om te komen tot een gezamenlijke aanpak. Hoewel er zeker goede praktijken zijn, bestaat er geen eenduidige oplossing die als blauwdruk landelijk kan worden opgeschaald en geïmplementeerd. Wel kan de problematiek 'hanteerbaar' worden gemaakt. ESHPM noemt dit *lerend spelen* met de systeemwereld. Dit vindt plaats op zowel individueel casusniveau, als op organisatie en regionaal niveau via bestuur en beleid. Door 'lerende systemen' te ontwikkelen en 'speelruimte' te creëren kan lerend spelen worden gefaciliteerd. Dat is waar het actieprogramma Grip op Onbegrip op is gericht. Met een lerend systeem wordt een samenwerkingsverband bedoeld waarin partners met elkaar werken aan maatschappelijke uitdagingen met behulp van een dynamisch leer- en verbeterproces. Partijen leren zo om elkaars perspectieven beter te begrijpen, om inzicht te krijgen in werkende elementen en om gezamenlijk oplossingen te formuleren. Deze worden in de praktijk getoetst, geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Het gezamenlijk leren en het creëren van speelruimte op verschillende niveaus maakt verandering mogelijk. Dat vormt de basis om de taai maatschappelijke vraagstukken rond onbegrepen gedrag hanteerbaar te maken: *leren door te doen*.

Pijler 1 & 2: Regionale Kenniswerkplaatsen en Zorg & Veiligheid

In de afgelopen jaren zijn landelijk allerlei samenwerkingsverbanden aan de slag gegaan met het opzetten en verduurzamen van een goedwerkende aanpak voor personen met onbegrepen gedrag. Deze samenwerkingsverbanden vormen de basis waar het Actieprogramma Grip op Onbegrip op voortbouwt. ZonMw beoogt met langlopende subsidies de ruimte te creëren die nodig is om bestaande samenwerkingsverbanden door te ontwikkelen naar duurzaam lerende netwerken. Door te leren om de aanpak voortdurend bij te sturen op basis van nieuwe inzichten, kunnen deze netwerken flexibel blijven inspelen op nieuwe uitdagingen. Om zo de zorg en ondersteuning voor mensen met onbegrepen gedrag te verbeteren. In dit kader worden tussen het najaar van 2021 en eind 2023 twee subsidieoproepen een aantal keer per jaar herhaald. Deze subsidieoproepen zijn gericht op de volgende pijlers van het Actieprogramma Grip op Onbegrip: pijler 1. Zorg en Samenleving en pijler 2. Zorg en Veiligheid.

Hieronder zijn beide subsidieoproepen kort uitgewerkt:

1. [Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag](#) (maximaal 20 kenniswerkplaatsen)
De subsidieoproep is gericht op de ontwikkeling van een landelijk dekkend netwerk van Regionale kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag. In een regionale kenniswerkplaats werken professionals uit de praktijk, beleid, onderzoek en opleidingen samen met mensen met onbegrepen gedrag en hun naasten. Met elkaar pakken ze regionale vraagstukken op, wisselen ze kennis en ervaringen uit en werken ze aan oplossingen. De regionale kenniswerkplaatsen vormen een partner voor praktijkorganisaties die te maken hebben met mensen met onbegrepen gedrag. Daarnaast worden kennis en resultaten via opleidingen aan (toekomstig) professionals doorgeleid.
 - o [Reeds gestarte projecten](#)
2. [Zorg en Veiligheid – Domein overstijgend samenwerken](#) (maximaal 25 projecten)
Het doel van deze subsidieoproep is het versterken van regionale samenwerkingsverbanden, waarin partners uit het zorg- en veiligheidsdomein samenwerken, ten behoeve van een betere zorg en ondersteuning voor mensen met onbegrepen gedrag met (zeer) complexe problematiek. Waar relevant wordt de verbinding met het sociaal domein verstevigd. Per veiligheidsregio is budget beschikbaar gesteld om een aantal inhoudelijke thema's op het gebied van zorg en veiligheid in de praktijk te brengen. Dit wordt gedaan door het inrichten van een gezamenlijk leer- en verbeterproces.
 - o [Reeds gestarte projecten](#)

Bij het opzetten van een kenniswerkplaats én het versterken van de samenwerking op het gebied van Zorg en Veiligheid wordt in de praktijk gewerkt aan maatschappelijke opgaven om de zorg en ondersteuning van mensen met onbegrepen gedrag te verbeteren. Dit wordt gedaan door in te zetten op leren, reflecteren en verbeteren. Hierbij zijn in de regio grotendeels dezelfde partijen betrokken. De projecten zijn verantwoordelijk om in de regio heldere afspraken te maken over hoe de gehonoreerde projecten zich tot elkaar verhouden. Het begeleidings- en implementatietraject ondersteunt bij het leggen van de inhoudelijke verbinding tussen de pijlers op regionaal en landelijk niveau.

Samenwerkingsplatform Sociaal Domein

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is bezig met de ontwikkeling van een breed samenwerkingsplatform, gericht op domeinoverstijgende vraagstukken in het sociaal domein: bestaanszekerheid, kansengelijkheid en gezond leven. Het samenwerkingsplatform moet een duurzaam centraal knooppunt vormen tussen gemeenten, rijk en regionale en landelijke samenwerkingspartners. Onderdeel van dit samenwerkingsplatform is het [Regioteam Zorg & Veiligheid](#). Het team is in januari 2022 gestart en wordt door het Actieprogramma Grip op Onbegrip gesubsidieerd². De regioadviseurs ondersteunen op alle vier de programmaliijnen van het programma professionals vraaggericht én proactief bij de inrichting van een persoonsgerichte aanpak op lokaal en regionaal niveau. Het samenwerkingsplatform Sociaal Domein is een belangrijk platform om kennis en inzichten proactief naar gemeenten en regio's te brengen.

² Kamerbrief '[Stand van zaken aanpak personen met verward gedrag en opzet vervolgactieprogramma ZonMw](#)' (6 juli 2021).

De waarde van leernetwerken

Binnen het voorgaande actieprogramma 'lokale initiatieven voor mensen met verward gedrag' zijn 6 leernetwerken opgezet: samenwerkingsverbanden tussen onderwijs en praktijk. In het evaluatieonderzoek van Platform31 & Onderzoeksinstituut IVO 'De waarde van leernetwerken' is getracht om de werkzame elementen en generieke principes bij het opzetten, verbreden en bestendigen van een duurzaam leernetwerk vast te stellen. Daarbij is gebruik gemaakt van het raamwerk van Wenger (2011)³ om de waarde van leernetwerken vast te stellen. De aanbevelingen van dit onderzoeksrapport zijn meegenomen bij het vormgeven van de subsidieoproepen voor de Regionale werkplaatsen Onbegrepen gedrag én de projecten Zorg en Veiligheid.

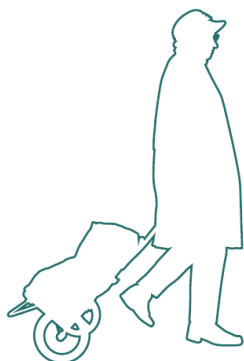
Relevante achtergrondinformatie Actieprogramma verward gedrag

Eindevaluatie:

- [ESHPM Eindrapportage Leren\(d\) spelen: Centrale Evaluatie ZonMw Actieprogramma Verward Gedrag](#)
- [ESHPM Bijlage – Reflectie-instrument](#)
- [ESHPM Animatie van de resultaten van de programma-evaluatie](#)
- [ZonMw Eindevaluatie Actieprogramma lokale initiatieven voor mensen met verward gedrag](#)
- [ZonMw Bijlage – Regiobeelden projectresultaten](#)

Gerichte evaluaties:

- [Platform31 – Evaluatie Onderwijs](#)
- [Fontys Hogescholen - Leergang actieonderzoek regionale aanpak verward gedrag](#)
- [Windesheim - Verkenning ervaringsdeskundigen](#)
- Eindrapportage Groei in proeftuinen; beter zicht op psychische kwetsbaarheid (nog niet gepubliceerd)

³ Wenger, E., Trayner, B., & de Laat, M. (2011). Promoting and assessing value creation in communities and networks: a conceptual framework. Rapport 18, Ruud de Moor Centrum, Open Universiteit.

2 Doel subsidieoproep

Het doel van deze subsidieoproep is het opzetten van een landelijk begeleidings- en onderzoekstraject voor de Regionale werkplaatsen Onbegrepen gedrag én de projecten Zorg en Veiligheid. Het begeleidings- en onderzoekstraject bestaat uit twee onderdelen: A. Begeleiding leer- & verbeterproces en B. Monitorings- en effectonderzoek. Beide onderdelen hangen nauw met elkaar samen en versterken elkaar. Het begeleidingstraject zal input geven voor het monitorings- en effectonderzoek en vice versa. Alle resultaten en geleerde lessen worden gebundeld, geduid en breed beschikbaar gemaakt via relevante koepelorganisaties, kennisinstellingen en netwerken, waaronder het samenwerkingsplatform Sociaal Domein. Het begeleidings- en onderzoekstraject vindt plaats in afstemming met het regioteam Zorg en Veiligheid van de VNG.

A. Begeleiding leer- & verbeterproces

Binnen het begeleidingstraject staat veranderen, leren en kennisuitwisseling centraal. Daarbij wordt rekening gehouden met de verschillen in regionale context en het feit dat projecten op verschillende momenten zullen starten. Het begeleidingstraject richt zich op:

- Het (pro)actief ondersteunen op projectniveau van het inrichten en uitvoeren van een dynamisch leer- & verbeterproces. Belangrijk onderdeel van dit leer- & verbeterproces is inzicht krijgen in de onderliggende mechanismen: waarom werkt iets wel of niet én welke factoren dragen daar aan bij? De projecten worden ondersteund bij expliciteren van het leerproces. De inzichten vormen belangrijke input voor deel B: Monitorings- en effectonderzoek.
- Daarnaast stimuleert het begeleidingstraject kennisuitwisseling *tussen* regio's om zo landelijk een leerproces op gang te brengen. Deze uitwisseling heeft betrekking op het leer- & verbeterproces én specifieke thema's. Om dit te faciliteren worden (regionaal en landelijk) bijeenkomsten georganiseerd. Op deze manier kan het lerend vermogen van de projecten op regionaal niveau verder worden gevoed en versterkt. Daarbij wordt voortdurend de verbinding gezocht tussen de Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag en de projecten Zorg & Veiligheid.

Reflectie-instrument

Het inrichten van een dynamisch leer- & verbeterproces is voor veel samenwerkingsverbanden een nieuwe werkwijze en onder projectleiders leeft de behoefte aan begeleiding bij het opzetten en uitvoeren hiervan. Om regio's hierbij te ondersteunen is het reflectie-instrument '[Omgaan met taaie maatschappelijke vraagstukken](#)' ontwikkeld (ESHPM, 2022). Dit instrument is een voorbeeld om betrokkenen te leren om gezamenlijk taaie maatschappelijke vraagstukken te hanteren. Door lerend te spelen, kunnen betrokkenen gezamenlijk een flexibele aanpak ontwikkelen. Het instrument geeft handvatten om elkaar beter te leren kennen, met elkaar te reflecteren op een vraagstuk, inzicht te krijgen in het hanteren van problemen en om lerend spelen te stimuleren.

B. Monitorings- en effectonderzoek

Het Monitorings- en effectonderzoek is gericht op het in kaart te brengen van de *ontwikkeling* en *impact* van de projecten op regionaal en landelijk niveau. Het onderzoek brengt resultaten samen en maakt werkzame elementen overdraagbaar ten behoeve van professionals, ervaringsdeskundigen, beleidsmakers, onderzoekers en onderwijsinstellingen. Daarmee ondersteunt het onderzoek de Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag en de projecten Zorg & Veiligheid (maximaal 50 projecten) bij het versterken van het leer- en verbeterproces.

Het monitorings- en effectonderzoek heeft twee onderzoekslijnen:

1. De eerste onderzoekslijn monitort de *ontwikkeling* van het opzetten, uitvoeren en borgen van de gehonoreerde projecten (maximaal 50). Belangrijk onderdeel daarvan is hoe het leer- & verbeterproces is ingericht. In onderzoek wordt in ieder geval aandacht besteed aan de volgende vragen: wat zijn werkzame elementen (1), opbrengsten en het bereik (2), duurzaamheid (3) en reikwijdte en verbinding (4). De verzamelde kennis wordt direct toegepast binnen deel A: Begeleiding leer- en verbeterproces. Het onderzoek heeft daarmee een aanjagende functie voor de gewenste veranderingen binnen de projecten.
2. De tweede onderzoekslijn meet de *impact* van de gehonoreerde projecten op de aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag en de mate waarin mensen met onbegrepen gedrag en hun omgeving daarbij gebaat zijn. Belangrijke vraag is: hoe draagt het leer- en verbeterproces bij aan het vergroten van impact op lokaal en regionaal niveau? In afstemming met de projecten

worden indicatoren en onderzoeksvragen op cliënt-, proces- en stelselniveau vastgesteld. Deze onderzoeksvragen sluiten aan bij de aanbevelingen in de centrale evaluatie van ESHPM. Voorbeelden hiervan zijn de doelmatigheid van niveau-overstijgende samenwerking, hoe om te gaan met (landelijke) financieringsstromen, reflexieve verantwoording en een meer bescheiden vorm van bestuur waarbij professionals de ruimte krijgen over de grenzen van hun eigen domein samen te werken. Om de vragen te beantwoorden worden zowel kwantitatieve als kwalitatieve onderzoeksmethoden gebruikt.

Fasering:

- Gezien de omvang van het begeleidings- en onderzoekstraject neemt u een uitgebreide planning met passende fasering op in uw subsidieaanvraag.
- De eerste fase van het project staat in het teken van kennismaking met de projecten en projectleiders én concretisering van de genoemde onderdelen in afstemming met de projecten, waaronder het vaststellen van indicatoren en (verdere) onderzoeksvragen. In de subsidieaanvraag neemt u een duidelijke werkwijze op voor deze eerste fase van het project, waarbij wordt aangesloten bij de behoeftes in de regio en reeds bestaande ontwikkelingen.

Het project levert in ieder geval de volgende producten op:

- Relevante producten, waarin ervaringen en geleerde lessen worden ontsloten, ten behoeve van de projecten (minstens twee keer per jaar).
- Tenminste drie onderzoeksrapporten; een voortgangsrapport na 12 maanden en 24 maanden en een eindrapport. Hierin worden ook adviezen voor regionale en landelijke beleidsmakers opgenomen.
- Tussentijdse updates om input te leveren voor de doorontwikkeling van het actieprogramma én gerichte informatie voor de ministeries van VWS, JenV en de VNG.

Klankbordgroep

Er wordt een klankbordgroep geformeerd waarin ZonMw, de programmacommissie en het regioteam Zorg en Veiligheid zijn vertegenwoordigd. De klankbordgroep kan gevraagd en ongevraagd advies geven over de voortgang van het project. De klankbordgroep wordt in ieder geval betrokken bij het vaststellen van de indicatoren voor het monitorings- en effectonderzoek. Het begeleidings- en onderzoekstraject organiseert tenminste twee keer per jaar een overleg met de klankbordgroep om de voortgang en de (tussentijdse) resultaten te bespreken. ZonMw is verantwoordelijk voor de monitoring van het traject.

Samenwerkingsverband

De uitvoering van beide onderdelen van het begeleidings- en onderzoekstraject vraagt om verschillende expertisen. Gezien de grootte en omvang van het traject, wordt aangemoedigd om een samenwerkingsverband te vormen waarin deze verschillende expertisegebieden samenkomen. De partijen in het consortium hebben ervaring op het gebied van leer- & verbeterprocessen, complexe maatschappelijke vraagstukken, onbegrepen gedrag, (actie)onderzoek, netwerkontwikkeling, kennisdeling en het betrekken van ervaringsdeskundigheid. Daarnaast wordt voldoende expertise op het gebied van het zorg-, veiligheids- en sociaal domein in het consortium opgenomen. Een slagvaardige projectgroep met een sterke projectleider leidt het traject, bewaakt de doelstellingen en zorgt voor heldere afstemming tussen onderdeel A en B. Gedurende het traject is er reflectie en transparantie over hoe keuzes worden gemaakt. Er is een heldere rolverdeling tussen de werkgroep van onderdeel A en de onderzoeksgroep van onderdeel B.

Kennisdeling, borging en inbedding

Het begeleidings- en onderzoekstraject verzamelt, ordent en stelt resultaten en bevindingen breed beschikbaar. Samen met de klankbordgroep wordt een duurzame samenwerking opgebouwd met het Samenwerkingsplatform Sociaal Domein, landelijke kennisinstituten, koepelorganisaties en andere netwerken die een relevante rol spelen bij onbegrepen gedrag. Zij spelen een belangrijk rol bij het delen en inbedden van kennis, inzichten en resultaten. Verder dient het begeleidings- en onderzoekstraject vanaf de start aandacht te besteden aan het inbedden en borgen van de opgezette samenwerking, kennis en activiteiten in bestaande organisaties/structuren. Het traject speelt onder andere een centrale rol in het voeden van de ministeries VWS en JenV en ZonMw met relevante resultaten en bevindingen.

3 Randvoorwaarden

3.1 Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?

De volgende partij(en) kunnen/kan aanspraak maken op (een gedeelte van de) subsidie:

- Nederlandse onderzoeksorganisaties in de zin van het EU staatssteunrecht⁴. Denk hierbij aan universiteiten en/of kennisinstellingen die binnen de definitie van 'onderzoeksorganisatie' vallen.
- Een vereiste is dat een onderzoeksorganisatie de hoofdaanvrager is. De indienende partij wordt aangemoedigd om een samenwerkingsverband te vormen.
- Overige organisaties die een actieve bijdrage kunnen leveren aan de uitvoering van het project.
- De hoofdaanvrager en bestuurlijk verantwoordelijke dienen van dezelfde organisatie afkomstig te zijn. Eén persoon wordt aangesteld als projectleider en penvoerder van het project. De projectleider is verantwoordelijk voor de uitvoering en coördinatie van het project en het eerste aanspreekpunt voor ZonMw.

3.2 Staatssteun

ZonMw verstrekt geen subsidie als dit leidt of kan leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun⁵. Voor deze subsidieronde geldt daarom de volgende staatssteunmaatregel:

Daadwerkelijke samenwerking

Wanneer ondernemingen⁶ en onderzoeksorganisaties samenwerken aan het project, bestaat het risico dat de subsidie als ongeoorloofde staatssteun wordt beschouwd. Volgens paragraaf 2.2.2 Kaderregeling O&O&I⁷ is er geen sprake van (ongeoorloofde) staatssteun als de samenwerkende partijen aan bepaalde voorwaarden voldoen. Wanneer zij aan die voorwaarden voldoen, is sprake van 'daadwerkelijke samenwerking'. Zie voor de voorwaarden en toelichting [Bijlage 1 – Staatssteun – Daadwerkelijke Samenwerking](#). Om aan de voorwaarden van daadwerkelijke samenwerking te kunnen voldoen, kunnen de projectactiviteiten alleen starten nadat een samenwerkingsovereenkomst geaccepteerd is door ZonMw en ondertekend is door alle betrokken samenwerkingspartijen. De projectactiviteiten mogen dus niet eerder starten.

Meer informatie over staatssteun vindt u op de ZonMw-webpagina [Vrijstellingverordeningen staatssteun](#).

3.3 Samenwerking en bijdragen van derden

ZonMw stimuleert samenwerking tussen en deelname van partijen. Daarbij geldt dat geen subsidie wordt verstrekt als afspraken leiden of kunnen leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun of als daardoor niet aan de [algemene subsidiebepalingen](#) van ZonMw of voorwaarden van de subsidieoproep kan worden voldaan.

Samenwerking wordt aangemoedigd. In ieder geval zal een onderzoeksorganisatie onderdeel moeten uitmaken van het samenwerkingsverband. Overige organisaties die een actieve bijdrage kunnen leveren aan de uitvoering van het project mogen onderdeel uitmaken van het samenwerkingsverband.

Van belang is dat het samenwerkingsverband ervaring heeft op het gebied van leer- & verbeterprocessen, (actie)onderzoek, complexe maatschappelijke vraagstukken, onbegrepen gedrag, netwerkontwikkeling, kennisdeling en het betrekken van ervaringsdeskundigheid. Daarnaast wordt voldoende expertise vanuit het zorg-, veiligheids- en het sociaal domein betrokken.

Uit de subsidieaanvraag en begroting moet duidelijk naar voren komen:

- Met welke organisaties samengewerkt wordt. Beschrijf per partij op welke manier deze actief bijdraagt aan het project; dit zijn in elk geval partijen die op de begroting voorkomen als een partij

⁴ Kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie, (2014/C 198/01), artikel 15 onder ee).

⁵ Artikel 107 VWEU.

⁶ Een onderneming in de zin van het EU staatssteunrecht betreft elke eenheid die een economische activiteit uitvoert, ongeacht rechtsvorm of wijze van financiering.

⁷ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0627\(01\)&rid=7](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0627(01)&rid=7)

die aanspraak wenst te maken op een deel van de subsidie. Ook partijen die voor eigen rekening en risico actief bijdragen maken onderdeel uit van de samenwerking.

- Met welke partij(en) een sponsorovereenkomst zal worden aangegaan en wat de in-natura of geldelijke bijdrage is.
- Welke partijen worden ingehuurd of indien dit nog niet bekend is, voor welke activiteiten wordt voorzien dat dit door derden zal worden uitgevoerd en de daarvoor te maken kosten (inclusief btw). Zie voor meer informatie en de voorwaarden voor inhuur/opdracht de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Samenwerking moet definitief geregeld zijn bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag.

Samenwerkingsovereenkomst

Indien er met een samenwerkingsverband wordt ingediend, is deze samenwerking vastgelegd in een door alle partijen ondertekende samenwerkingsovereenkomst. Daarvoor kunt u gebruik maken van het [format Samenwerkingsovereenkomst](#). Bij het indienen van uw subsidieaanvraag dient u een concept van de samenwerkingsovereenkomst in. Vóór de start van uw project dient u een volledig ondertekende samenwerkingsovereenkomst aan te leveren. ZonMw verleent subsidie op voorwaarde dat de overeenkomst door haar geaccepteerd wordt.

Op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#) vindt u meer informatie over de verschillende vormen van samenwerken en bijdragen (sponsoring/opdracht) met voorbeeldovereenkomsten als hulpmiddel bij het opstellen van de betreffende overeenkomst en de voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen in de daarbij horende uitleg. De op deze webpagina en in de uitleg genoemde voorwaarden maken integraal onderdeel uit van deze subsidieoproep.

3.4 Welk bedrag kunt u aanvragen?

In deze subsidieronde

- kan maximaal € 1.200.000 worden aangevraagd voor een looptijd van maximaal 36 maanden.
- Bijdragen van derden is geen vereiste, maar strekt wel tot aanbeveling.
- Accountantskosten tot een maximum van € 3.500 mogen bij projecten van € 125.000 of meer opgenomen worden in de begroting. Door de wijziging van de Algemene subsidiebepalingen ZonMw per 1 april 2022 moet er na afronding van een project van € 125.000 of meer naast de financiële eindverantwoording ook een controleverklaring van een accountant aangeleverd worden. Universiteiten en universitair medische centra mogen accountantskosten niet opnemen in de begroting. Met deze instellingen zijn aparte afspraken gemaakt over de vereiste accountantsverklaring. Neem hiervoor contact op met uw financiële afdeling.
- Investerings in infrastructuur en/of apparatuur mogen alleen worden opgevoerd als de lokale, regionale en/of landelijke betekenis daarvan overtuigend kan worden aangetoond (bijvoorbeeld via medegebruik door andere instellingen).
- Er kan geen vergoeding voor zorgkosten of (ver)bouwkosten worden aangevraagd.
- 'Onvoorziene kosten' komen niet in aanmerking voor subsidie.

Het totale beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde bedraagt € 1.200.000,-.

Indien u volgens de volledig gouden Open Access route publiceert, mag u kosten voor Open Access publicaties opnemen in de projectbegroting. Dit kan tot een maximumbedrag van € 5.000,-. In de begroting neemt u 'Open Access' als aparte budgetregel op. Zie voor meer informatie over Open Access hoofdstuk 3.5 en de ZonMw-webpagina [Open Access](#).

3.5 Voorwaarden die in het proces van subsidieverstrekking van toepassing zijn

Wijziging Algemene subsidiebepalingen ZonMw

De Algemene subsidiebepalingen ZonMw 2013, zijn per 1 april 2022 gewijzigd. De wijzigingen hebben met name betrekking op artikel 25 subsidievaststelling en artikel 26 verantwoording. Meer informatie over de wijziging van de subsidiebepalingen kunt u nalezen op de [ZonMw website](#).

Naast de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#) zijn ook de volgende voorwaarden van toepassing:

– **Open Access**

Alle publicaties die voortkomen uit (wetenschappelijk) onderzoek dat geheel of gedeeltelijk door ZonMw gefinancierd is, moeten Open Access beschikbaar gesteld worden (conform ZonMw Open Access beleid). ZonMw accepteert verschillende Open Access routes. Naast artikelen, moedigt ZonMw ook aan om andere type (wetenschappelijke) publicaties Open Access beschikbaar te stellen (zoals *monographs*, boeken, *conference proceedings* en *grey literature*), maar ook onderzoeksdata en kennisproducten van praktijkgericht onderzoek (zoals modellen, protocollen, prototypen, digitale tools, demonstraties).

Voor meer informatie over het ZonMw Open Access beleid, de volledige voorwaarden en mogelijkheden, verwijzen we u naar [onze website](#).

4 Beoordelingscriteria

De programmacommissie beoordeelt de relevantie, kwaliteit en begroting van alle aanvragen. Hieronder staan relevantie- en kwaliteitscriteria die van toepassing zijn.

4.1 Algemene relevantiecriteria

- **Participatie van patiënten en/of eindgebruikers**
Beschrijf hoe u belanghebbenden, de einddoelgroep of eindgebruiker die beschikt over ervaringsdeskundigheid betreft bij het project. Met 'betrekken' bedoelen we concreet het raadplegen, advies inwinnen, samenwerken en/of laten (mee)beslissen van betrokkenen bij het opstellen van de subsidieaanvraag en het uitvoeren van het project.
- **Toepassing in termen van impact**
Beschrijf hoe u verwacht impact te realiseren en aan te tonen. Projecten die ZonMw financiert moeten impact hebben. Nieuwe kennis en kunde moet gebruikt worden in praktijk, beleid, onderwijs en/of verder onderzoek. Op onze website leggen we uit wat impact is, hoe we werken aan het realiseren en aantonen ervan en wat we van projectleiders verwachten. Meer informatie vindt u op [de ZonMw-webpagina Impact versterken](#).

Meer informatie over de algemene relevantiecriteria vindt u op [de ZonMw-webpagina Relevantiecriteria](#).

4.2 Programmaspecifieke relevantiecriteria

1. Visie

- Er is een heldere visie beschreven over hoe het project kan bijdragen aan de [doelen van het actieprogramma Grip op Onbegrip](#), zoals hieronder beschreven:
 - o Het verder ontwikkelen en bestendigen van een goed werkende aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag in een kwetsbare situatie.
 - o Samenhang in preventie, melding, zorg, ondersteuning en veiligheid zijn daarbij belangrijke uitgangspunten.
 - o Het versterken van integraal werken vanuit de leefwereld van mensen met onbegrepen gedrag en hun naasten, en het stimuleren van de verbindingen tussen de verschillende domeinen.
 - o Het ontwikkelen van bruikbare kennis die regionaal in gebruik wordt genomen bij praktijk, beleid en opleidingen, met gerichte verspreidings- en implementatieactiviteiten.
 - o Het breed delen van opgedane kennis en goede praktijken. Werkzame elementen van deze kennis worden overdraagbaar gemaakt voor andere regio's.
- De aanvraag beschrijft een duidelijke visie op de invulling van de begeleiding van de gehonoreerde projecten bij het inrichten van een dynamisch leer- & verbeterproces.
- De aanvraag beschrijft een duidelijke visie op de invulling van het monitorings- en effectonderzoek volgens de twee onderzoekslijnen op basis van de gehonoreerde projecten.

2. Kennisdeling, borging en inbedding

- In de aanvraag is een overtuigende visie beschreven ten aanzien van de implementatie, borging en inbedding van de resultaten binnen het Samenwerkingsplatform Sociaal Domein, relevante kennisinstellingen, koepelorganisaties en andere netwerken.

4.3 Kwaliteitscriteria

1. Probleemstelling en doelstelling

- De doelstellingen van het project staan duidelijk beschreven in de aanvraag.
- Het hoofddoel en de subdoelen (onderdeel A en B) zijn helder en meetbaar geformuleerd.
- De doelstellingen betreffen een logische uitwerking van de visie op het project.

2. Plan van aanpak

- Voor de begeleiding van het leer- & verbeterproces (onderdeel A) en het monitorings- en effectonderzoek (onderdeel B) is een helder en concreet plan van aanpak opgenomen.
- De samenhang tussen beide onderdelen is helder beschreven.
- Gedurende het traject is er reflectie en transparantie over de samenhang tussen de twee onderdelen en hoe keuzes worden gemaakt.

- Er is een duidelijke werkwijze opgenomen voor de eerste fase van het project en op welke wijze de input van de projecten daarin wordt meegenomen.
- In het plan van aanpak staat helder beschreven hoe informatie wordt verzameld én geduid om te komen tot een beter begrip van en inzicht in de problematiek en hoe deze hanteerbaar gemaakt kan worden. Daarbij is ruim aandacht voor het duiden van informatie en data.
- Er worden zowel kwantitatieve als kwalitatieve onderzoeksmethoden toegepast. Deze zijn helder omschreven en sluiten aan bij het behalen van de (sub)doelstellingen.

Onderdeel A: Begeleiding leer- & verbeterproces:

- o Het begeleidingstraject is zowel gericht op de directe begeleiding van een regio, als op het faciliteren van het gezamenlijke leerproces tussen alle betrokken regio's.
- o De subsidieaanvraag beschrijft een goede werkwijze voor samen reflecteren, leren en verbeteren. Daarbij is aandacht voor de onderliggende mechanismen van goede praktijken.

Onderdeel B: Monitorings- en effectonderzoek

- o Er is een gedegen invulling gegeven aan de opzet van de twee onderzoekslijnen; de *ontwikkeling* en *impact* van de gehonoreerde projecten.
- o Met betrekking tot de eerste onderzoekslijn zijn de werkzame elementen, opbrengsten en het bereik, duurzaamheid en reikwijdte en verbinding helder beschreven.
- o Met betrekking tot de tweede onderzoekslijn geeft het plan van aanpak vertrouwen dat inzicht wordt verkregen in de impact op lokaal en regionaal niveau.

3. Haalbaarheid

- De omvang van het project (budget en looptijd) is duidelijk beschreven en goed onderbouwd.
- Het is aannemelijk dat het doel van de aanvraag binnen de gestelde tijd wordt bereikt met de beschikbare expertise, menskracht, faciliteiten en middelen.
- Het project kent een heldere projectstructuur.
- In het plan van aanpak is een duidelijke en realistische fasering opgenomen.
- De haalbaarheid van het project is aan de hand van een SWOT-analyse inzichtelijk gemaakt.
- Het is aannemelijk dat het project gedurende de looptijd kan toewerken naar borging en inbedding in bestaande structuren.

4. Expertise en ervaring

- De projectgroep en/of het samenwerkingsverband heeft voldoende inhoudelijke, praktische en methodologische ervaring op het gebied van leer- & verbeterprocessen, complexe maatschappelijke vraagstukken, onbegrepen gedrag, (actie)onderzoek, netwerkontwikkeling, kennisdeling en het betrekken van ervaringsdeskundigheid.
- Indien van toepassing: de opzet van het samenwerkingsverband is beschreven en de expertise van de verschillende organisaties versterkt de projectgroep en het samenwerkingsverband.

5. Begroting

- Het aangevraagde budget is realistisch onderbouwd op basis van de omvang van het project.
- In de aanvraag is helder beschreven hoe de personele kosten worden verdeeld over de projectgroepleden en indien van toepassing de leden of partijen van het samenwerkingsverband.

5 Procedure & Tijdpad

Houd bij het schrijven van de subsidieaanvraag rekening met de volgende punten:

- Schrijf uw aanvraag in het Nederlands.
 - Op de ZonMw-webpagina [voorwaarden en financiën](#) leest u aan welke voorwaarden uw aanvraag moet voldoen.
 - Subsidieaanvragen dienen te voldoen aan de [Algemene subsidiebepalingen](#).
 - Bijlagen bij uw subsidieaanvraag:
 - In het geval van een samenwerkingsverband; een concept [samenwerkingsovereenkomst \(toelichting ZonMw website\)](#).
 - Het is mogelijk een bijlage van max. 2 A4 (PDF) toe te voegen met visualisaties (denk bijvoorbeeld aan de projectstructuur of tijdsplanning).
 - Een begroting volgens een ZonMw-format als PDF (verplicht). U kunt gebruik maken van de formats voor [Wetenschappelijke instellingen](#) of [Overige instellingen](#).
- Overige bijlagen worden NIET in behandeling genomen.

5.1 Beoordelingsprocedure

Uw subsidieaanvraag wordt beoordeeld op kwaliteit door minimaal 4 referenten. U wordt in de gelegenheid gesteld om te reageren op deze beoordelingen middels een schriftelijk wederhoor. Ook is een presentatie aan de programma commissie onderdeel van het beoordelingsproces. Er wordt een eindoordeel vastgesteld door de programmacommissie aan de hand van de beoordelingscriteria uit de subsidieoproep.

Eén aanvraag kan worden gehonoreerd. Om voor honorering in aanmerking te komen, moet een subsidieaanvraag minimaal relevant en van voldoende kwaliteit zijn. De onderlinge weging van relevantie en kwaliteit gebeurt aan de hand van de volgende prioriteringsmatrix:

Kwaliteit Relevantie	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Onvoldoende
Zeer relevant	1	3	5		
Relevant	2	4	6		
Laag relevant					

Voor de procedures voor de beoordeling van subsidieaanvragen verwijzen we u naar de infographic [‘in 10 stappen subsidie aanvragen’](#) en naar de [procedurebrochure aanvragers](#).

5.2 Tijdpad

Informatiebijeenkomst	4 oktober 2022
Werkssessie	1 november 2022
Deadline indienen subsidieaanvraag	22 November 2022
Ontvangst referentenrapporten	7 december 2022
Deadline wederhoor	19 december 2022
Presentaties	In de week van 9 januari 2023
Ontvangst besluit	Eind januari 2023
Uiterlijke startdatum project	In maart 2023

Informatiebijeenkomst én werksessie

Op dinsdag 4 oktober organiseert ZonMw een digitale informatiebijeenkomst. Daarin wordt subsidieoproep nader toegelicht en heeft u de gelegenheid om vragen te stellen. Daarnaast wordt samen met het regioteam Zorg en Veiligheid op dinsdag 1 november een werksessie georganiseerd om u verder te ondersteunen bij het schrijven van een subsidieaanvraag. U kunt zich aanmelden voor beide bijeenkomsten met uw contactgegevens via griponbegrip@zonmw.nl.

6 Indienen

6.1 Indiening (via Mijn ZonMw)

Subsidieaanvragen kunnen uitsluitend door de hoofdaanvrager ingediend worden via het online indiensysteem van ZonMw ([Mijn ZonMw](#)). Sluitingsdatum voor het indienen van een uitgewerkte subsidieaanvraag is dinsdag 22 november om 14.00 uur.

In MijnZonMw vult u de volgende tabbladen in:

- Algemene gegevens: titel, looptijd, hoofdaanvrager, projectleider, bestuurlijk verantwoordelijke.
- Mede aanvragers: eventuele mede-aanvragers.
- Samenvatting: publiekssamenvatting en een uitgebreide samenvatting.
- Project informatie: het plan in de volgende velden:
 - o Relevantie
 - o Probleemstelling en doelstelling
 - o Plan van aanpak
 - o Haalbaarheid
 - o Expertise en ervaring
 - o Kennisoverdracht, implementatie en bestendingingDe velden hebben elk een limiet van 4000 karakters (incl. spaties). Behalve het veld Plan van aanpak, deze heeft geen limiet.
- Financiële gegevens: upload de gespecificeerde begroting volgens ZonMw format in PDF (zie [voorwaarden en financiën](#)) en vul de tabellen in.
- Bijlagen: Mogelijk een concept samenwerkingsovereenkomst. Mogelijk een bijlage van max. 2 A4 (PDF) met visualisaties. Mogelijk een ondertekende 'Verklaring akkoord' (zie 6.3).
- Verklaring en ondertekening: enkele verklaringen met invulopties.

6.2 Tips

- ZonMw is overgestapt naar een ander online indiensysteem. Als u nog niet eerder met Mijn ZonMw heeft gewerkt moet u zich eerst registreren als 'Nieuwe gebruiker'.
- Zie voor meer informatie de [Handleiding Mijn ZonMw](#).
- Wij raden u aan om, voordat u uw aanvraag digitaal indient, een Word-versie van uw aanvraag te printen (via Mijn ZonMw) en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw aanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar Mijn ZonMw heeft gekopieerd, kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in Mijn ZonMw zelf corrigeren.
- Om de begroting goed in PDF te laten passen, kunt u de marges aanpassen naar 'smal' en de afdrukstand naar 'liggend'. Tevens kunt u bij Afdrukinstellingen kiezen voor 'Alle kolommen passend maken voor één pagina'.
- Wanneer uw aanvraag niet ontvankelijk (onvolledig of onjuist ingediend) is ontvangt u binnen 2 dagen na de deadline bericht van ZonMw. In het bericht staat welk onderdeel aangevuld moet worden om alsnog voor beoordeling in aanmerking te komen.

6.3 Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag

De '[Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)' moet ondertekend worden door de bestuurlijk verantwoordelijke en de hoofdaanvrager. De ondertekende verklaring kan toegevoegd worden aan de aanvraag in Mijn ZonMw of per mail gestuurd worden naar ZonMw, ter attentie van Kristel Steutel, secretariaat via gripoponbegrip@zonmw.nl. De verklaring moet uiterlijk één week na indiening binnen zijn.

6.4 Inhoudelijke vragen

Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met programmamanager Lisanne Hogema, bereikbaar via het secretariaat, tel: 070 349 54 70, e-mail: gripoponbegrip@zonmw.nl.

6.5 Technische vragen

Neem voor technische vragen over het gebruik van het online indiensysteem van ZonMw contact op met de servicedesk: maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 76, servicedesk@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer, zodat wij indien nodig contact met u kunnen opnemen.

6.6 Downloads en links

- [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#)
- [Infographic 'in 10 stappen subsidie aanvragen'](#)
- [Procedurebrochure voor aanvragers de ZonMw-webpagina Relevantiecriteria.](#)
- [Voorwaarden en financiën](#)
- [Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#)
- [Vrijstellingverordeningen staatssteun.](#)
- [Open Access](#)
- [Impact versterken](#)
- [Handleiding ProjectNet/Mijn ZonMw](#)
- [Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)
- [Actieprogramma Grip op Onbegrip](#)

6.7 Overige bijlagen subsidieoproep

- [Bijlage 1 – Staatssteun – Daadwerkelijke Samenwerking](#)

Bijlage 1 – Staatssteun – Daadwerkelijke Samenwerking

Daadwerkelijke samenwerking moet tot uiting komen in een vastgelegde inhoudelijke betrokkenheid bij de samenwerking. Deelnemers dienen daadwerkelijk deel te nemen aan de samenwerking door invloed te hebben op het ontwerp en de uitvoer van de samenwerking, de financiële risico's te delen, op afstand van elkaar te staan (onafhankelijkheid) en actief bij te dragen aan het management van de samenwerking. Contractonderzoek en het verrichten van onderzoeksdiensten – en uitbesteding – kwalificeren naar hun aard niet als daadwerkelijke samenwerking.

Daadwerkelijke samenwerkingsvereisten [paragraaf 2.2.2 Kaderregeling O&O&I](#):

1. Het betreft een samenwerking tussen
 - a. ten minste twee onafhankelijke partijen;
 - b. waarvan ten minste één partij die voldoet aan de definitie van onderzoeksorganisatie⁸ en één partij die kwalificeert als onderneming, die
 - c. op basis van een in het projectvoorstel beschreven taakverdeling (project governance) een gemeenschappelijke doelstelling nastreven en
 - d. samen de omvang van het samenwerkingsproject bepalen en bijdragen aan de tenuitvoerlegging ervan en
 - e. de daaraan verbonden financiële, technologische, wetenschappelijke en andere risico's delen en
 - f. duidelijke omschrijving van de activiteiten per projectpartij in werkpakketten en een bijbehorende duidelijke begroting, waarin duidelijk wordt welk deel van de subsidie op welk deel van de activiteiten en werkpakketten betrekking heeft, en
 - g. de projectresultaten delen, en
 - h. waarbij de activiteiten vallen binnen de primaire activiteiten van een onderzoeksorganisatie, zijnde:
 - i. opleiding
 - ii. onafhankelijk onderzoek of ontwikkeling.
2. Een of meer partijen kunnen de volledige kosten van het project dragen (mede middels verkrijging van subsidie) en zodoende de andere partijen bevrijden van de aan het project verbonden financiële risico's.
3. De beoogde activiteiten vallen binnen de categorieën fundamenteel, industrieel onderzoek en/of experimentele ontwikkeling.⁹
4. De hierboven genoemde onderdelen moeten voor aanvang van het project zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst die aan bovenstaande voorwaarden voldoet.
5. Hiervan uitgesloten zijn definitieve overeenkomsten over de marktwaarde van de ontstane intellectuele-eigendomsrechten en de waarde van bijdragen aan het project.
6. Contractonderzoek en het verrichten van onderzoeksdiensten worden niet geacht vormen van samenwerking te zijn.

Voorwaarden Subsidieaanvraag

In uw subsidieaanvraag dienen de volgende aspecten duidelijk omschreven te worden. Geef duidelijk aan welke partijen deelnemen in de daadwerkelijke samenwerking en welke partijen in dit verband voor haar activiteiten subsidie aanvragen.

Omschrijf per samenwerkende partij:

- of dit een onderzoeksorganisatie of onderneming (niet-onderzoeksorganisatie) betreft
- welke rollen en taken de partij heeft binnen de samenwerking
- welke activiteiten door partij zullen worden uitgevoerd
- welk deel van de subsidie beoogd is voor welke partij (begroting)

EN

- Op welke manier de (hoofd-)activiteit voldoet aan de criteria van fundamenteel of industrieel onderzoek of experimentele ontwikkeling.

⁸ Par. 1.3 onder ee) [Kaderregeling O&O&I](#)

⁹ Par. 1.3 onder j), m) en q) [Kaderregeling O&O&I](#)

- in een verklaring dat partijen financieel en juridisch onafhankelijk van elkaar zijn

Voorwaarden samenwerkingsovereenkomst

Om aan de voorwaarden van daadwerkelijke samenwerking te kunnen voldoen, kunnen de projectactiviteiten alleen dan starten nadat de samenwerkingsovereenkomst geaccepteerd is door ZonMw en ondertekend is door alle betrokken samenwerkingspartijen.

Op de ZonMw website kunt u meer informatie vinden over de voorwaarden en een voorbeeld overeenkomst vinden. U wordt dringend geadviseerd gebruik te maken van het voorbeeld, dit is opgesteld in lijn met de vereisten voor daadwerkelijke samenwerking. Zie voor meer informatie en voorwaarden: <https://www.zonmw.nl/nl/over-zonmw/cofinanciering/subsidies-en-samenwerkingbijdragen-van-derden/>

In de samenwerkingsovereenkomst moet onder andere een bepaling inzake intellectuele eigendomsrechten opgenomen worden. Deze bepaling regelt dat:

- de resultaten van de samenwerking die geen intellectuele eigendomsrechten opleveren breed verspreid worden;
- de uit het samenwerkingsproject ontstane intellectuele-eigendomsrechten aan de verschillende samenwerkende partijen worden toegekend op een wijze die een passende afspiegeling is van de werkzaamheden. Het uitgangspunt daarbij is 'uitvinder is eigenaar';
- de onderzoeksorganisatie(s) een vergoeding ontvangt bij overdracht of licensering van haar (gedeelde-) intellectuele-eigendomsrechten aan de onderneming(en) die gelijkwaardig is aan de marktprijs. Bepaling van een marktconforme prijs kan niet op voorhand worden vastgesteld en dient op arm's length-voorwaarden plaats te vinden.

U moet tijdig een definitieve maar nog niet ondertekende versie van de samenwerkingsovereenkomst aanleveren die voldoet aan genoemde voorwaarden voor beoordeling door ZonMw.

Uitvoering Project

Het gehele project moet worden uitgevoerd met inachtneming van de vereisten voor daadwerkelijke samenwerking. Als niet of niet langer (deels) aan die vereisten wordt voldaan, bestaat het risico op verstrekking van onrechtmatige staatssteun aan betrokken ondernemingen en zal (dat deel van) de subsidie niet verstrekt of ingetrokken kunnen worden.

Let op dat het niet mogelijk is om na de ondertekende samenwerkingsovereenkomst nieuwe organisatie(s) toe te (laten) voegen.